

(4)

Gorlogeervuur en bombardement

"La Cabine"

Zondag 17 September 1944 tegen 11 uur in de voormiddag vlogen grote groepen Engelse bommenwerpers over "La Cabine". Werd eerst een buitische toestellen gedacht op terugtocht van Engeland, al spoedig echter dreunden zware slagen van vallende bomen door de lucht, waarschijnlijk bleek, dat het geallieerde toestellen waren met Arnhem als doel.

De machinist J. van Krimpen en de stoker J.B.A. Jansen, beiden op dat moment in de machinekamer vertoevende, waarschuwden direct Meyrouw van Krimpen en haar moeder in de op het terrein aansluitende dieptewoning en gevieren kroop men in een duiker onder de Rijksweg. Aan de schuilhelder werd niet gedacht! De bommen bleken evenwel op behoorlijke afstand te vallen, zodat, toen men duidelijk hoorde dat de elektrisch gedreven centrifugaalpomp afslloeg, waarschijnlijk veroorzaakt door stroomstoring, men de "schuilplaats" verliet. De machinist en de stoker schakelden onmiddellijk pompen en motoren uit en maakten een aanvank met het ophouden van stoomketel 4, ten einde een spoedig mogelijk de compound-stoommachine met dubbelverhante plunjerpomp in bedrijf te kunnen stellen. De telefoon-verbinding met Arnhem (via Oosterbeek) bleek verbroken te zijn, zodat, op eigen initiatief van den machinist om 12.15 uur de stoompomp in bedrijf kwam.

Tegen 2 uur kwam stoker T. van Woerdekom, in Oosterbeek wonende, in dienst. Op dat tijdstip wist de bezetting van het pompatentieel, tengevolge van het feit, dat het machinegebouw ongeveer 4 meter onder het maniveld is gebouwd, nog niet, dat in hun onmiddellijke nabijheid luchtdalingen op grote schaal plaats vonden. Wel wist het op, dat er geen verkeer op de rijksweg Arnhem - Ede meer was te bekennen en eerst later in de namiddag werd men met de grote gebeurtenis op de hoogte gebracht.

Na het vallen van de avond kwamen massa's Duitse militairen het pompatentierrein bezetten.

Zo/wal het gezin van den machinist als dat van den stoker brach na zo/veel mogelijk machinekamer en ketelhuis verduisterd te hebben, den nacht bij het schijnsel van een kaars in de machinekamer door.

De waterstandsaanwijzingsinrichting van het grote ondergrondse reservoir aan de Hommelscheweg in Arnhem, in de machinekamer aangebracht, werkte niet meer (de telefoonlijn bleek bij station Oosterbeek - Hoog vernield te zijn), zodat niet bekend was of de pompen het verbruik en de ongetwijfeld door de vallende bomen veroorzaakte grote lekverliezen konden bijhouden. Op "volle kracht" werd dan ook den gekapte nacht doorgedraaid. De druk was lang, hetgeen wees op een geweldige afname.

Stoker van Woerdekom, zoals gezegd in Oosterbeek wonende, wilde zondagsavonds 6 uur trachten zijn gezin te bereiken, doch sliepde hierin niet. Hij bracht de nacht door in de bossen op de Lichtenbeek.

Juist na zijn vertrek kwamen de ambachtman J. Gerritsen en de arbeider J. van Brussel in dienst. Zij hadden Duitschers en granaten getrotseerd en kwamen hun poest bezetten.

Van slapen door de gezinsleden was diep nacht uit den land der zaak in de machinekamer geen sprake. Het aanhoudende vuur met verschilende wapens in de onmiddellijke nabijheid van het machinegebouw, met daarnaast het regelmatig gestamp van de machine en de verlichting, dat nu spoedig de bezettingstijd tot het verleden zou brengen was oorzaak, dat aan rusten niet werd gedacht. Een Duitse tank stond een groot gedeelte van den nacht bij de machinistenwoning te blaffen en de bedieningswagenschappen, los kon ook anders worden verwacht. Rhaliden er de baal overhoop en namen neu, wat van hun gezicht was.

Maandagnorgen acht uur gingen Garritsen en van Brussel voor moed proberen hunne gezinnen in Arnhem te bereiken, hetwelk inderdaad gelukte. De zoon van stoker Jansen trad inmiddels in de voetsporen van zijn vader.

Langs de rijkswag lagen talrijke Duitschers met machinegeweren in hinderlaag en beseik aan het machinegebouw bleef niet uit. De machinisten en stokers moesten worden, onder bedreiging, verplicht voor de heer Edelgermanen aardappelen te koken en koffie te zetten. De machinist maakte van de gelegenheid gebruik nog enkele belangrijke kleedingstukken uit zijn woning naar een veiliger plaats te brengen.

Toen in de loop van de dag het vuur in hevigheid toenam en de Duitschers het gebouw reeds enige uren hadden verlaten zag men plotseling vanuit de machinekamer, dat enkele Engelse militairen in looppas de weg overstaken. Helaas werden ze ogenblikkelijk door Duitsch vuur neergegeschoten en raakten gewond in 's vijands handen.

Tot ongeveer 5 uur in de middag ging het vuur door. Op dat moment verscheen een Duitsche tank op de weg voor het pomptation. De tank draaide en joeg een lichte granaat door het machinegebouw. Machinist en stokers zagen zich plotseling in het ketelhuis geringd door een groep wild-uitziende Duitschers. Het gebouw moest, met het geweer in de rug, worden verlaten en op de bekende Duitsche manier volgde ondervraging naar "Tommies". Nadat alle vertrekken op de nabijheid van geallieerde militairen waren onderzocht, werden machinist en vader en zoon stoker naar het ongeveer 700 meter verwijderde hotel "De Heeren Doedel" gevoerd. Hier volgde ondervraging door een officier en alle drie kregen een "veilig" plaatsje in de kelder van het hotel. Een gewapende wacht werd voor de deur geplaatst. Tijdens het verblijf in het hotel had de directeur ervan, een goede bekende van den machinist, gelegenheid hem in te fluisteren, dat zij werden beschuldigd met de rook uit de schoorsteen eenen naar de binnens te hebben gegeven. Door de overredingskracht van voorstaande Directeur herkreeg ons drietal na een verblijf van 1½ uur in de Leesren Doedels minst aangename vertrek, de vrijheid naar het pomptation terug te gaan, onder uitdrukkelijk beding, dat de machine niet meer buiten loopen. Vanzelfsprekend op een holletje naar "La Cabine" terug, alwaar de leden van de vrouwelijke zere hen blij ontvingen.

De stoommachine was inmiddels stil blijven staan; de ketels bevatten gelukkig nog juist voldoende voedingswater om onaangenaamheden te voorkomen. Wetend, dat de inwoners van Arnhem ongetwijfeld om drinkwater zaten te springen, was het voor de mannen van "La Cabine" een hard gelag de pompen buiten bedrijf te laten. Toen evenwel goed en wel de duisternis was ingetroden werden, niettegenstaande het Duitsche verbod, de vuren opgestookt en spoedig vloeiende weer 200 m³/h door de toevoerleidingen naar de stad. Door den machinist en de beide stokers werd gezamenlijk dienst gedaan. De nacht verliep rustig; de gezinsleden hadden de schuilkelder als woonplaats gekozen.

Bij het eerste ochtendgluren werd eens polshoogte genomen en bleek, dat in de naaste omstreken van het machinegebouw geen Duitscher meer te bekennen waren., hoewel nog van vrij dichtbij werd gevuur. "Full speed" werd met de pompen gewerkt. Ongeveer acht uur in de ochtend werd de machinistenwoning met granaten bestookt, en iegelijk toegetakeld.

En toen, tegen half tien, verscheen plotseling bij de vrouw in de schuilkelder een Engelse parachutist. Over de grasperken voor het machinegebouw kwam, met de stengel in de aanslag, eveneens een airburst-wapen gehold en betrad de machinekamer, verwonderd, dat hij nog bewaard lag.

Enige tientallen soldaten volgden en het pomptation "La Cabine" was in geallieerde handen; de zoöf gehate bezetter was overwonnen, al wist men op dat moment niet, dat de verkregen vrijheid van zoöf korter duur zou zijn.

Vergelijkend van de eerste Engelse sigaretten voor de mensen en chocola voor de ~~Duitsers~~^{Dane} kreeg de machinist bevel dat de machine te stoppen en het oog op ~~slagende~~^{slagende} vliegtuigen. Nuint dit van geschied moest alle passatoren bewoners zich in de schuilkerk niet volop, sigaretten en chocoalte rustig houden.

De Airbornes hadden zich inmiddels rond de gebouwen en langs de wittenkanaal ingegraven. Een licht kanon en enkele zware mitrailleurs werden op de schuilkerk geplaatst en de hel brak opnieuw los. Het gehuil van Engelse, zowel als van Duitse granaten vulde de lucht, doch de machinist en de beide stokers zaten na twee dagen en twee nachten ingespannen arbeid, rustig aan hun pietjes te trekken, tot het vante vertrouwen, dat betere tijden waren aangebroken. In de loop van de middag werden gewonden, blijkbaar van de Johannahoeve, het machinegebouw binnen gebracht, na verbonden te zijn vertrokken deze weder. Het vuur bereikte ongeveer vier uurt het hoogtepunt; de schuilkerkbewoners werden door het dreunen van het geschut door elkaar geschut. Juh..... stilte.

Machinist en stoker, verrast door het plotseling beeindigen van de voor hen trammelvlieden zoo onverwachte periode, gingen op inspectie naar ketelhuis en machinekamer, alwaar tot hun grote verbazing, praktisch niets was beschadigd. De gebouwen bleken enkel door met scherven en kogels van klein kaliber geraakt te zijn.

Vervolit de machinekamer zagen zij plotseling Airbornes over het terrein hollen uitrusting a.d. achterlatende, in de richting waarvan zij des ogenbids waren gekomen.

De kogels sloegen weer om het machinegebouw. Stoker Jansen zag nog juist voor hem de schuilkerk te vinkelen. Voor machinist van Krimpen was dit niet meer mogelijk. De kogels sloegen voor hem in de muur. Op handen en voeten liep hij langs de pompen naar het ketelhuis te sluipen, doch toen hij zich tussen ketel 3 en de muur wilde oprichten trof een kogel hem in de linkerbovenarm. Op hetzelfde moment riepen Duitse steunen hem aan om blijven te komen.

Het de handen hoog voldeed hij aan dit bevel en daar werden ogenklaps een dertig geweerkopen van Duitse militairen op hem gericht, die vanaf de hoger gelegen taluds het gebouw hadden doorschoten. Den officier ondervroeg de machinist naar de aanwezigheid van Fomies in het machinegebouw, waarop deze (helemaal!) ontknippend moest antwoorden. De verwonding werd onderzocht en de rouw gegeven naar de Duitse Rode Kruispost in hotel "De Leeren Doosdal" te gaan. Deze raad werd echter maar niet dadelijk opgevolgd, omdat er naar toe niet van gevaar ontbloot was, maar in de trekk plaats omdat, zoals begrijpelijk, de terugkeerde Duitstomers, na een zo kortstandig doch vriendschappelijk verblijf van de bevrijders, nu niet bepaald met gezondheid werden binnengehaald. Door de aanwezige vrouwen voorlopig verbonden, zijn machinist en stoker, de leutste niet beoordeelbare knieën, circa eenige uren later naar genoemde Rode Kruispost gegaan. De aldaar aanwezige dokter weigerde echter hulp, niettegenstaande de machinist vrij wat pijn had, hij hielp geen "Zivilpersonen". Den Rode-Kruis behaalde bleek echter bereid een noodverband te leggen en smeerde stoker Jansen jodium op zijn "waders" knieën. Voor een behoorlijke behandeling moest een ziekenhuis in Arnhem worden bezocht, doch dat was genakkelijs gezegd dan gedaan.

Besloten werd de volgende dag dit bezoek naar te doen via vieren en, al werd de arm steeds pijnlijker, naar "La Cabine" terug te keeren.

Kop najaar dat deze spannende Dinsdag 19 September 1944 ten einde, een dag die enkele van de roede met zo veel spanning en verlangen tegemoet gezien bevrjding bracht met het rustige optreden van de Engelse vrienden, en die uiteindelijk eindigde met de brullende terugkeer van de Duitsers.

Het onafgebroken in de weer zijn en de vrij ernstige verwonding maakte het de machinist en de stokers niet mogelijk zonder hulp de machines weerom in bedrijf te stellen. De oververmoeidheid en de mislukte bevrijdings poging van de geallieerden spoedde hen parten.

De gevechten verplaatsten zich in de nacht van Dinsdag op Woensdag naar Oosterbeek, zodat de machinist de volgende dag kon trachten zijn wond behoorlijk te laten behandelen. Met een Duitse Rode-Kruis-wagen, waarin 4 zwaar gewonde Engelsemen kon hij het Gemeenteziekenhuis bereiken. Ook daar was van hulp verleiden geen sprake, aangesien het gehele ziekenhuis ~~als~~ "Kriegslazaret" was ingericht. Dan maar te voet naar het Diaconessenhuis, alwaar direct behandeling van de verwonding plaats had, doch waarbij de behandelende geneesheer voorschreef, dat onze machinist in het ziekenhuis werd opgenomen. Deze stond evenwel op het standpunt, dat hij als directe chef van de waterwinning het pomptstation niet in de steek kon laten. De gehele stad was zonder leidingwater, hetwelk voor een uit de aard der zaak overbevolkt ziekenhuis een ernstige handicap was. Na een vluchtig bezoek aan de bedrijfsingenieur met verzoek toch wel zo spoedig mogelijk te willen trachten enige personeelsleden naar "La Cabine" te sturen, werd de terugreis naar het pomptstation weer aangevraagd. Bij de Schelmscheweg werd hem evenwel een verdere reis langs de Amsterdamseweg verboeden en werd hij "eingeapert" en naar "Klein Warmeborn" gebracht. Na een Duitse militair iets uitvoerig de situatie te hebben uiteengezet werd hem uiteraard toegestemd met een militaire wagen, die gewonden van het front moest halen, mee te rijden naar "De Leeren Doedel".

Woensdagmiddag verschenen enkele verpleegsters met een tiental gebrekkige vrouwen op "La Cabine", meestervend dat zij beiden kunnen reden uit een plaat geschoten inrichting onder de rook van Heelsum. Tenuitvoerend was dat pomptstation op een dodelijke vrouwensituatie in het geheel niet ingericht en toen dan ook na twee dagen praktisch alle aanwezige levensmiddelen waren verbruikt, werd op het landgoed de "Lichtenbeek" voor onderdak voor deze ongelukkigen gesorgd.

Donderdag 21 September kwam de kringcommissaris van het Nederlandse Rode-Kruis uit Arnhem met het dringende verzoek de machines weer in bedrijf te stellen, aangesien men, indien de stad nog langer van leidingwater veretokom bleef, ernstige gevallen vreesde. In bedrijf stellen der installatie was echter alleen mogelijk indien er hulpkrachten kwamen, voor de aankomst waarvan, en van dringend benodigde levensmiddelen, genoemde kringcommissaris toenzegde te zullen zorgdragen.

Inderdaad kwam tegen de avond personeel opdagen en wel machinist Pauw en ambachtsman Gerritsen, terwijl het Rode-Kruis levensmiddelen bracht.

Weldra kwam dan ook weer het bekende gestamp van de stoommachines en pluimjerponpan door de machinekamer.

De gevechten waren definitief verplaatst en een rustiger verblijf op "La Cabine" was voorlopig mogelijk. Ook Duitse militairen lieten zich niet zien.

Zaterdag 23 September kwamen tegen de avond zes Duitsers op bezoek. Zij wilden weten waar de Tommies waren om zich, strijdnames, over te geven.

Acht dagen bleven de heren wachten, overdag in ketelhuis en machinekamer, 's nachts voedsel halen. Het was een opluchting toen deze ongewenste gasten eindelijk besloten zich maar weer bij hun soortgenooten te gaan melden, omdat de Tommies toch niet terug kwamen.

Pauw en Gerritsen bleven tot Zaterdagavond en Zondags kwam, aangezien de gehele stad Arnhem moest evacueren, de eerste met zijn gezin terug en verscheen ook de echter faam met zijn echtgenote. Nu ook de schoonzoon van de stoker Jonas als hulp-sterker ingezet was genomen liet de personele bezetting voorlopig

Tegen ook nog technisch-ambtenaar v.d. Burgh met gezin zijn bivak op het pompstation konden opslaan en alle aanwezige gerijmen zich in de machinekamer hadden geïnstalleerd bleef geen vierkante meter oppervlakte meer onbenut.

Ook de bedrijfsingenieur Kipperman zocht met zijn oudere gedurende enkele weken zijn toevlucht op "La Cabine".

Ongeveer tien uur per dag was de stoommachine voortaan in bedrijf, toeninde, ook al was de stad Arnhem geheel verlaten, water te kunnen afleveren aan het naburige Velp, waar door gebrek aan elektriciteit de watervoorziening niet functioneerde en alwaar gedurende de eerste weken van de evacuatie 20 à 30 duizend Arnhemmers hun tenten hadden opgeslagen.

Al spoedig gaf de aanwezigheid van vele personen in een ruimte, waar oey gehad had een grote pompmastalatie in bedrijf was, tot onveiligheden aanleiding, zodat vertrek van enkele volgde en uiteindelijk in de machinekamer bleven wonen de machinist Paul met zijn gezin en staatsraad Jansen met zijn gezin, wiens dienstverband door de Duitschers in beslag was genomen.

Door de wraakblijven Airbornes naar de geallieerde hoofdstad waren vertragingen en de Duitschers weer heer en meester waren, konden praktisch dag en nacht de Rijksweg Arnhem-Velp onder geallieerd artillerievuur te liggen. Zeer vele granaten sloegen op het pomptatelierterrein in.

De ooggetuige van den machinist van Krimpen raakte helas door granaatinslag ernstig gewond en verbloed ongevaar vier maanden later dood in het noodziekenhuis op St. Hubertushoeve - Rijsoe Velum onder osterlog. Machinist van Krimpen woonde, met hovingaende twee gezinnen, in de machinekamer, zijn woning was maar beschadigd.

Hoewel bij het uitbreken der vijandelijkheden een vrij belangrijke voorraad kolen aanwezig was, moest toch getreden worden aanvulling te verkrijgen; toeninde om Velp water te kunnen blijven leveren. Bovendien was door enkele fitters, uit de niet gevreesde naar de nabijgelegen buurtschap Schaesberg een faarverbinding op een transportleiding tot stand gebracht, zodat ook hier het nodige drinkwater kon worden geleverd.

Vooruit Velp werd door de toenmalige leider der administratie, Jan Jong de kolenvoorziening georganiseerd met behulp van de huishouding ter beschikking staande vrachtwagen van het bedrijf.

Hoewel de Duitschers bezig waren de geweldige hoeveelheid steenkool, evenveel in de kolenopslagplaatsen op het goederen- en passagierspunt der Spoorwegen weg te voeren, werd na veel moeite toestemming verkregen 20 ton kolen naar "La Cabine" te vervoeren.

De Directeur van het bedrijf, Ir. van Huijwijk, bezocht eenmaal vanuit zijn evakuatieoord Lunteren het pompstation, toeninde het náo genoemde contact met het nog dienstdoende personeel te onderhouden.

Ook de heer de Jong was bij vele deser besprekingen tegenwoordig.

Vanzelfsprekend werd, indien eenigszins mogelijk, aan de verouderde voorziening aandacht geschonken en menig maaltje boerenkool en knolrapen werd van de nabijgelegen landerijen, die de landbouwers verlaten, beschikt. Zelfs half December werkt men en maakt een aardappelrooicompanje op touw gezet.

De op Schaesberg terecht gekomen fitters van het bedrijf waren in staat huishoud in de stad belangrijke delen van het pakhuis met bulten bedrijf te stellen, zodat de ernstige lekkverliezen ingedam werden geslaakt.

In den loop van de maand December gelukte het de Duitschers de stroomopwekking in de nieuwe A.K.U. fabrieken aan de Kleefselaan in bedrijf te stellen. Ook "La Cabine" werd nu van elektriciteit voorzien en het was voor de machinekamer van de pompstation vertoevende gerijnen een uitkomst, dat simpelijker de gebruikte

6.
He/ze moet melding v^rd^ren gemaakt van het feit, dat sta-
ker 2. van Woerdinkos niet zijn echt-gemeechte in Doe door granaat-
inval op het leven kwam, na bijna 25 jaar niet voorbaalige
lijver de watervoorziening van Arnhem te hebben gedient.

Vijf zullen hier niet beschrijven al hetgeen de pompestatie-
pazetting in de wintermaanden van 1944- 1945 meemaakte. Ook niet
alleen wat voorval met de stadsgenoten, die na dikwijls clandestiene
bezoeken aan hun woonplaats op "La Cabine" een welkome
rusthalte vonden. In enkele gevallen nog vermeld.

De waarnemend burgemeester van de lege stad, de K.S.S.,
schoenhandelaar Hallaar, op Scharebergen residërende, trachtte
nog de opjaagstations in bedrijf te krijgen, hetgeen even-
wel bij een poging bleef. Ook kwam hij met het plan op "La Ca-
bine" een houtzagerij op te richten ten behoeve van de inwoners
van Scharebergen.

Op een zaterdagmorgen in Januari 1945 gingen machinist
van Lohmen en Post met een handkar wat planten in de buurt van
"La Cabine" halen.

Met de "laaren dood" verschoten echter plotseling S.S.
Mannen en het onvermijdelijke "singeren" volgde. Na herhaalde
ontsnappingen werd eindelijk toestemming verkregen maar het
pompestation mocht nu alleen maar het voorvandaal, dat de stoom-
ketel in bedrijf was, doen anders de stad zonder water kwam.
Den Duitse militair mocht niet weten, als de machine goed en wel in
bedrijf was, dan wilden naar de S.S. commandant terug te bren-
gen.

Natuurlijk durde het man voordat er behoorlijk stoom
door de ketel werd geproduceerd en dit werd steeds gerekt, toen
bleek, dat de bewaker bij de kachel in slaap was gevallen. Toen
na meer vachten nog steeds de stoompompen niet werkten, verloren
eindelijk de bewaker, wel beseffend, dat men tegenwerkte maar
verdur onder interesse om handland op te troeden.

Normaal dient nog te worden, dat het personeel dagelijks
door de bevolking van Varsenbroek naar Scharebergen trok om bewe-
midelen te bemachtigen en spodoende min of meer op de hoogte
bleef van al hetgeen voor van de stadsgemeenschap uitgetaste-
nax van belang was te weten.

Het voorjaar kwam langzaamhand in het land en een enkele
toerent in den ootrek werd vergunning verleend naar hun haardate-
den terug te keren. Vast Duitspatriotten waren begin April niet meer
in de omgeving van "La Cabine" te vinden; alleen op de Johanna-
hoeve lagen nog wat S.S.'ers.

De geallieerde artillerie werd actiever en het aantal op het
terrein inslaande granaten vermeerderde. Branden braken uit in
en om Arnhem, waardoor de lucht 's avonds rood gekleurd was.

12 April viel de stroom uit, en werd de stormmachine weder-
om in bedrijf gesteld. 13 April echter werd de machine stil ge-
zet en zocht het personeel zijn heil in de schuilkelder, omdat
de beschieting in hevigheid toenam.

De pseudo-burgemeester Hollaar kwam nog door de grannentre-
gen achterhoets naar "La Cabine" met het bevel onmiddellijk weer
te gaan draaien, angsten volgens hem het station in Arnhem in
brand stond. De machinist weigerde echter aan dit bevel te vol-
doen omdat hij het personeel niet ongedig aan gevaar wilde bloot-
stellen, in de verachting, dat nu toch wel mocht worden aangenom-
en, dat de definitieve bevrijding spoedig een feit zou zijn.

Onderklinkt was, dat vaderom het gebouwcomplex praktisch
geen gehalte opliep, niettegenstaande de granaten bij tientallen
op het 15 ha. grote terrein inslagen.

Slechts één put, van z.s. serviesoelkast en de bovengrond-
sche lichtleiding werden licht beschadigd.

Zaterdag 15 en Zondag 16 April was het rond "La Cabine" op-
merkelijk stil. Zondagsavond kwamen massa's Duitse en Hol-
landse S.S. liepen het terrein en de gebouwen bevolken.

"papieren-controle van het personeel volgde en gecontroleerd werd of de machines inderdaad, z/als de machinist hen had trachten wijs te maken, stuk waren. Met nadeneming van twee dossierskiwielen vertrokken de "heeren" Maandagochtend. Dit waren de laatste Duitstellers die het pomptation bezochten.

In den loop van Maandag kwamen enkele personeelsleden via Warnsborn vanuit Shaarsbergen het heuglijke nieuw van de bevrijding brengen.

Vol verlangen ging men de bevrijders staan afwachten op de Rijksweg. Plotseling echter stoven de mitraillleurkogels de "La Cabine" bewoners om deoren en een snelle vlucht naar de schuilkelder was het gevolg. Het donderend geraasch boerde een geallieerde granate door de schoorsteen, later "het bevrijdingsgeschot" genaamd.

Wendelijk vilden de Canadeesche tanks over de weg. Met een witte vlag voorop verliet men daarop de schuilkelder weer en spoedig waren vriendschapsbanden met de Canadezen aangeknapt.

Wendelijk was het pomptation "La Cabine" van het Gemeentelijk Waterleidingbedrijf te Arnhem definitief van den vijanden bevrijd. Ook al zou het nog weken duren, voordat het bivak in de machinekamer kon worden verlaten, met frisseghen moe werd om het werk getogen om het vernielde Arnhem te brengen, waarom het thens ergo grote behoefté had, W A T E R !!

J. van Brincker / ~~afges.~~
1945